

# Erdélyi Híradó.

Indult Kolo'svárról, Kedden, Junius' 4-kén, 1833.

| Mikor?  | Levegőmérő (Barom.) |         | Reaum. Hév mérő |         | Szél | Idő járás.                           |
|---------|---------------------|---------|-----------------|---------|------|--------------------------------------|
| Junius  | reg. 7 óra.         | délben. | reg. 7 óra.     | délben. |      |                                      |
| 1-sőjén | 27" 10"             | —       | + 7             | + 9     | N. 2 | Változó.                             |
| 2-kán   | 27" 10"             | 27" 9"  | + 8             | + 11    | D. 2 | Változó, és kevés esső elegy jéggel. |
| 3-kán   | 27" 8"              | —       | + 5             | + 14    | K. 2 | Tiszta.                              |

Magyarország. Bécs. Németország. Prussia. Oroszország. Görögország. Franciaország.  
Hollandia. Nagybritánia. Figyelmeztetés.

## MAGYARORSZÁG.

I-ső pesti verseny kimenetele 1833.

Csőtörtők Máj. 23-kán délelőtt 10 órakor.

1. Első hazafi díj 100 arany. 1600 öl ismétezve magyarhoni mén és kanczára.

Lichtenstein Venczel hg 5 eszt. teliv. pej kanczája Rosaline gr. Károlyi István nevelése, 107 font teherrel, lovas színe veres, veressel csikos fehér új, fekete sapka, lovasa Eduard Jackson, mind a' két ízben egyedül járta körül a' pályát 's így a' 100 aranyat elnyerte.

2. Nakó-díj. 25 ar. 1600 öl. ismét. minden szárazföldi mén és kanczára két íz.

Hunyady Józ. gr. 4 eszt. telivér pej ménje Cyrus, kopcsáni nevelés 102 ft., fekete, rózsaszín új; lovasa James Jackson. Megjárta a' pályát első ízben 4' 50", másod ízben 4' 7" alatt. — — 1. — 1. Schmidt Ferencz 6 eszt. félv. p. k. Elma, gróf Széchenyi István nevel. 111 ft. pipacs színű test, fekete új, veres sapka. — 2 — 2. Cyrus könnyen győzött; a' mi természetesnek látszik, ha tekintetbe vesszük hogy Elma félvér 's még is korához képest egyenlő terhet vitt.

3. Nemzeti díj 79 ar. 1600 öl. Magyar honi mén és kanczalóra. A' lovasnak született magyarnak kell lenni.

Hunyady Józ. gr. 4 eszt. teliv. sárga m. Gildroy gróf Károlyi István nevel. 102 ft. fekete, rózsaszín új, lovasa: Ilvics Jancsi — maga járta körül a' pályát 's így a' díjat elnyeré.

4. Paraszt próbafutás 1400 öl. Az ily próbafutáson magát megkülönböztető három első ló azon évben minden díjért szabadon léphet pályára, 's azon kívül az első ló 5 — a' második és harmadik egy egy ezüst tallért kap.

Indult 3 ló. Reichel Ferencz pesti lakos 5 eszt. sötét pej m. Turcsi maga nevelése, lovas: Reichel Károly. 4' 29" — 1. — Szlezák György adacsónyi lakos 4 eszt. sötét pej paripája Csinos maga nevel. — — 2. — Székeli Tasnady Albert, köncsögi pusztai lakos 6 eszt. sz. paripája Betyár maga nevel. — 3. — A' többi nagy részint meszsze hátra maradt.

5. Paraszt külön verseny. Nakó Sándor és Széchenyi István grófok 2 aranyat tettek össze a' nyertes számára, és egymás közt egy pár palaczk pezsgő borban fogadtak. Gróf Nakó nevezé Reichel Ferencznek fenemlitett ménjét, gr. Széchenyi István pedig ellene Szlezák és Tasnady ugyanott említett lovait.

Reichel Ferencz lett nyertes 's így a'

2 ar. behuzója — 4' 5". A' többi kettő is szint azon sorral érkezett mint a' fentebbi versenyben.

Szükséges itt a' versenynéző közönséget arra figyelmeztetni, hogy a' pályagyepen történhet minden szerencsétlenség elmellőzése végett ezentul minden kóborló eb azonnal agyon üttetik vagy lövetik. Ha ki tehát kutyát vinne ki magával, ne sajnálja azt megkölni. (J-r.)

Rácz-oláh nem-egyesült hitű oskolákra felügyelő budapesti választottság az 1830-ban hozott 8-dik törv. cikkelykövetkezéséül, minden ezen ajku 's vallásu községi iskolák kerületi igazgatóságához a' magyar nyelv művelése 's terjesztése elősegillésére szoros rendelkezéseket bocsátott; mely szerint a' magyar nyelv tanítása egyenesen behozatni rendeltetik, 3 évtelve senki is, ki a' magyar nyelvben járatlan, tanítová vagy kántorra nem lehet. Ennek fogva a' következő rendelkezések tétettek. 1) Minden szerb oláh iskolában magyar nyelven való olvasás és írás minden haladék nélkül taníttassék. 2) Az ezen célra szükséges magyar könyvek múlt Aprilis utóljáig szereztessenek meg. 3) A' szegényebb tanulók számára kivántató magyar kézi könyvek árát a' helybeli községek tartoznak fizetni 4) Magyar grammatikát oláh 's rácz nyelvre (Maller Péter úr által) fordítottat, 's egy kis magyar rácz, 's magyar oláh szókönyvvvel bővített iskolai tanítók számára minden község tartozik venni 'sat.

Abaniban keblező Szikszó m. városban Május 12-kén tűz támadván, három óra alatt 366 házak lettek a' lángok prédájivá.

### B É C S.

A' Fleischhacker Ferencz Pál által javasolt, 's az ő kormányzása alatt álló császári királyi privilegizált répaczkor normalis fabrika a' herczeg Lich-

teostein Neubenglach nevü uradalmában, a' Pressbaumtól Anzbach felé vivő út melletti majorokban fog már most felállítatni. Ezen felettébb fontos intézetnek czélja az, hogy arra való austriai alattvalót fizetés vétel nélkül megtanítson azon mesterségre, miképpen kelljen czukrot készíteni czukorrépából (Zucker rübe) practikai úton, 's a' legújabb tapasztalások szerint, hogy az industria-nak ezen ága alapos módon szélesen elterjesztessék, 's az ily fabrikák jövődébéli állítóji tapasztalt férjfiakat találhasanak azok kormányzására. E' gyár vagy fabrikából a' legtisztább igazság fog folyvást kimenni mind azokról, mik az industria említett ágát érdeklik; 's a' mi ezen czukor készítésben új adja elé magát, mind az részrehajlatlanul megpróbáltatik kivihető é, 's oztán practice eléadatik, és ha valaki ezen tárgyban a' fabrikához francozva kérdést teszen, arra a' gyár egész készséggel felel.

### NÉMETORSÁG.

Dresda: A' második kamara Május 6-kai ülésében a' Catholikus és Evangelikus személyek közt elegyes házasságokat, 's ezekből származó gyermekek nevelését illető törvény javallat volt a' napirenden. Három követek Axt, Dr. Haase és Sachse irattákbé magokat mint e' tárgy felett beszéllők. Axt a' javallatban fel vett azon eddig elő új 's Saxoniában esméretlen elv ellen nyilatkozott, mely szerint az elegyes házasságokból származott gyermekek rendesen az attyok vallásában neveltessenek. A' szülék léphetnek ugyan egymást közt egyezésre, de ez nem multhatatlanul szükséges 's a' gyermek tiz esztendőskoráig változtatható. A' szónok, hogy, mint magát kifejezé, ezen elv megallítása által, Saxoniában könnyen erőre kapható Catholika vallás további terjedésének ellen

vettessék; azt javallá, hogy a' kamara a' jelen törvényben vegye fel azon elvet, mely szerint a' különböző vallásu házasulandó személyek elébb kine hirdettesenek míg a' tőlök származandó gyermekek vallásos nevelésekről tökéletes 's változhatatlan egyezésre-lépésekről nem bizonyitnak. Mások, név szerint Dr. Müller és Könnertitz ministerek, ellen-okokkal kívánták ezen javallatot megczáfolni, 's a' Máj. 8-kai ülésben a' kamara kevés változtatással elfogadta az elsőbb törvény javallatot. —

### PRUSSIA.

A' lipsiai újság következő berlini levelet közöl: „Egy per, melyet a' párisi lieferansok a' lengyel Bank ellen folytatnak, nagyon felgerjesztette itt a' közfigyelmet, midőn a' per' folyamatjából megtudtuk, hogy Bonaparte Lajos és a' Moskaui hg a' végre voltak meghíva — mit ők el is fogadtak — hogy azon sergeket, melyek Francziaországból hajón Lithvániába valának szállítandók, vezéreljék. A' ki nyomtatott perlekedési irásokban gróf Lubinski Jó'sef úgy van kijegyezve mint a' Lengyel nemzetiség főügyvivője Francziaország részéről, kire a' fegyverek, hadiszerek 's katonák Lengyelországba való által szállítása controleriája bízott, a' mi annyival szembe-tűnőbb, hogy ő Poseni nagyhercegségi lakos 's ennél fogva prussus alattvaló. Kimenetelét ezen felette nevezetes pernek, mely a' párisi kereskedő törvényszék előtt áll, — még nem lehet megmérni.“

### OROSZORSZÁG.

Az odessai journal Apr. 26-ikán egy rajzolatját közlé azon emlék pénznek, mely Konstantzinápolyban az orosz hajóseregnek Bosporusha érkezte emlékeztetere veretett. Az előrészen a' Mahmud Szultán neve van ezen általa felvett szó-

val „az igazságos“ ezen alól thronusra jutásának évszáma áll, tudnillik a' hégira 1223-dik éve, 1808 a' mi időszámításunk szerint. A' hátulso része a' török czímet mutatja, a' félholdat t. i. és csillagot egy napban.

### GÖRÖGORSZÁG.

A' müncheni politikai újság Május' 18-ról következő tudósításokat közöl: A' státusministerium Görögországban hét státustitoknokból áll; külső dolgokra 's tengeri kereskedésre ügyelő státustitoknok a' Clonaris, belső státustitoknok Christides, isteni tiszteletre 's köz oktatásra ügyelő státustitoknok Rizo, a' financiaira nézve Maurocordato a' hadi dolgokra nézve Zografo, a' tengeri hadi erőre nézve Bulgári. Az előlülőség a' ministeri gyűlésekben egy előre Trikupisra bízott. Görögország királyi czímere hegyes ég-szín pa'isból áll, melyben egy lebegő ezüst szín kereszt (a' görög) tűnik elé, 's annak közepében egy szívforma pa'is nyugszik a' bátor királyi ház 21 számu 11 tudnillik ezüst szín, és 10 ég-szín — rutáival. A' főpa'isnak, mely a' királyi koronát és ország almáját hordozza, két pa'istartó koronás oroslányai vannak két felől, 's hermelinnel borított bársony királyi sátorral van körül véve, melynek tetejét hasonlólag korona ékesíti. A' státus pécsetjén ugyan azon czímer látszik ezen körül irással: „Otto Isten kegyelméből Görögország Királya.“ Az országban az igazgató tistek jelenleg rendkívüli praefectusok, és alpraefectusokból állanak. Már a' folyó esztendő Februarius' 22-dikén kiadatott volt Attikának, Euböának, Zeitun vidékének, 's az artai 's voloi öblök közt fekvő többi 1832-ben Julius 21-kén Konstantzinápolyban véghez ment kötésnél fogva örök időkre 's telyes souverainétással Görögországnak.

átadatott kerületeknek birtokba átvételéről a' patens, 's ennek telyesedésbe vétetése státustitoknak Rizo urra bízott vala. Egyik azon első rendszabások közül, melyeket az igazgatóság szükségese-  
seknek ítelt, az, hogy a' pénz dolga reguláztassék-meg, micsoda arányban állanak becsekre nézve az azon országban folyamatban lévő külföldi pénzek az új görög pénzekkel. A' státus minden nemű javainak elidegenítése is megtiltatott. A' folyó esztendő Februarius 21-dikén egy amnestia határozás is bocsátatott-ki, mind azokra a' politikai vétkekre nézve melyek ez évi Februarius 6-ika előtt követettek-el, mindazonáltal azon fenhagyással, hogy a' kik kárpotlást követelnek, ezen követelést maga útján folytathassák. — Naupliában, Missolunghiban, és Thebeben törvényszékek állitattak, melyek az új törvénykönyv megjelenéséig, 's a' törvényszékek közönségesen elrendezéséig ítéleteket mondanak, mind a' státus belső bátorságát sértő vétkek ellen in prima et ultima instantia, mind a' polgári perbeli egyenetlenségekben, ha t. i. mind a' két perlő fél örként ezen törvényszékek hatósága alá-adja magát. A' nevezett három törvényszékeknek mindenike áll egy előlőből, 4 bíróból, egy státus ügyvédből és egy irtokból. A' processus summarius. Az ítélethozás nyilvános ülésben menyen véghez, 's 24 óra alatt végre is hajtatik. Kivételképpen felfüggesztetik csak ugyan az ítélet végre bajtása, ha az ítélőszék a' megítéltet hivataloson megkegyelmezés végett ajánlja. A' Martius 11-ig Görögországban fenállott rendes és nem rendes katonaság szétosztatott; de a' rendes katonák az újlag alkotandó táborba mind felvételtek.

#### FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara Május 11-iki ülésé-

ben Lafitte úr a' könyvkereskedők által letéve lévő könyvek iránti javallatját fejtegeté. Azon 30 millió francból tudnillik, mely a' juliusi revolutio után a' megcsökkent kereskedésnek felsegellésére adatott volt, 1,280,000 franc Franciaország könyvnyomtatóinak és könyvkereskedőjének adatott. Ezen segéd summa zálogául azok 3,700,000 francra becsültetett könyveket tevének le akkor, 's most már azt kéri, hogy mentessenek-fel az 1,280,000 franc adósságtól, 's az ezen summa bátorságosítására általok letéte-  
tett könyvek tartassanak-meg Franciaország számára. Lafitte úr, ki a' könyvnyomtatók és könyvkereskedők ime' kérését támogatá, azt javallá, hogy a' letéve lévő könyvekből alapitassanak 187 könyvtárak a' departementek (megyék, vármegyék) számára, magokban a' megyékben. Firmin Didot úr mutogatá, hogy a' megyék fővárosainak csak két harmadrészében vannak még eddig elé könyvtárak; szinte ezer város van olyan Franciaországban, melyben 3 — 18,000-an laknak, 's még sincs benne könyvtár, és St. Etienne városa, melynek 33,000 lakossa van, csak egy 3 vagy 400 kötetből álló könyvtárral bír, 's az is barátokról maradt könyvtár omladéka. A' kamara azt határozá, hogy a' Lafitte úr javallatja vétessék vizgálat alá. Hasonlót határoza Bavoux úr azon javaslatára nézve is, hogy a' házaspárok egymástól elválhassanak. Csak kevés tagok szózatoltak ez ellen, 's e' kevesek közt valának Guizot és Thiers ministerek is.

Úgy látszik tökéletesen el van már most határozva, hogy Páris körül 12 várerősség és 3 redout állitassék. Mindenik erősség számára 300 emberből álló őrizet határoztatik, de rendszerénti ostromkor 1000 embernek is elegendő hely lesz mindenikben. A' bombák ellen is telyes-

leg bátorságosítatnak. Az őrizet ezen erősségekben és redoutokban 4200 emberből álland; ellenség megjelenésekor 13 ezer két százból; 1000 vagy 1200 tűzokádó szerek eléggé fogják védelmezni az erősségeket. A' 12 erősség és 5 redout felépítésére 25,510,000 franc van számítva, a' föld megvételére, hova t. i. építetnek, 2,400,000 fr.; a' Páris körül hányatando bátorságosító sánczra 2,090000 fr.; Mont Valerien (kálváriahegy) megerősítésére 2,000,000 fr.; és St. Denis elkezdett megerősítése bevégzésére három millió fr.; az egészre tehát 35,000,000 franc. A' körülkerítő falon, mely valami 25 lábnyi magosságu lesz, 65 tornyok vagy bástyák fognak felemelkedni, s azokba mind együtt 325 ágyuk lesznek helyheztetve. Ezen erősségművek közül némelyek már 1831 óta elkezdettek, és St. Denistől fogva Nogent felé 15 bástyák már bé is végeztettek.

Orleans herczeg az angol újságokban ellene mondatott azon hírnek, hogy az ő Angliába utazásának a' volna célja, hogy a' Buonaparte familia tagjainak elűzését kívánja.

(France Nouvelle) A' kormány azon tudósítást kapta, hogy Szávojában egy nagy s szélesen elágazott öszveesküvés fedeztetett-fel, Genuában és Turinban nagy számú elfogatások történtek. Mondják, hogy sok francziák lennének a' dologba elegyedve, kik közt különösen sok Grenoblei lakosok.

A' Gazette a' nélkül hogy csak egy szót is említne a' Berry hgné lebetegüléséről vagy házasságáról, következendő megjegyzést teszen a' Blayei fogolytól férjének vallott személyről: Gróf Luchesi Palli Hector azoknak számába tartozott, kik 1829-ben ő Sicilii királyi fel-ségeket párisi útjokban kísérték. Nápolyból Haagába menő útjában Massában mû-

latott, hol akkor ő királyi Magossága a' Berry hgné is tartózkodott, ki ötet több meghitt reá bízásokkal tisztelte-meg. Gróf Luchesi mint egy 27 — 28 esztendő, bátor, lelkes, kimivelt ifju ember, s feltettebb leköteltettje a' nápolyi királyi háznak, mely iránti hívségének familiája, Murat, s Bonaparte Jósef usurpatiója alatt, a' legérzékenyítőbb példáját adta. Ő unoka öttse Gróf Luchesi Palli Sándornak, hajdani nápolyi követnek Madridban és testvére a' Monteleonei hgnének a' két Siciliában legtekintetesb nemes feleségének. Hg. Campo Franço Gróf Hectornak és a' monteleonei herczegnének attya, nagy Cancellarius a' sicilii Királyságnak, s első ministere a' Pallermoi Vice Királyságnak. A' Luchesi familia egy a' legrégibb s legtekintetesebbek közzül Olaszországban; azt tartják róla, hogy a' hajdoni Beneventumi független uralkodó hgektől származott.

— A' Courier François azt jegyzi-meg hogy midőn a' Berry hgné Vendeében bujkált, akkor gróf Luchesi-Palli Haagában volt követségi foglalatosságokban, s hogy most Párisba a' követek kezei közt forog az említett Grófnak egy levele, melyet az Haagából 1832-ben Aug. 20-kán irt. — A' Berry hgné maga kívánja kisdéd leányát szoptatni.

A' kormány, olasz szökevény gróf Bertolat; ki a' párisi republicanusokkal egybenkötetésiért Párisból Bourgesbe küldetett volt, most egész Francziaországból számkivetette, mivel a' republicanusokkal szakadatlanul titkos levelezést folytatott. Egyszersmind megtiltatott neki elutoztában a' német és helvétziai határszéleken átlépni.

A' Politzájpraefectus a' templomokon kívül tartott isteni tiszteletekre nézve következendő rendelést adott-ki. Mint-hogy a' Seinei Departement több falusi

községekben különböző secták telepedtek-meg, melyek isteni tiszteleteiket nem csak arra rendelt épületekben tartják, de már több versben próbálták czeremoniájukat útszákön, 's közönséges piaczkön vinni véghez, mi által a' közönséges csendes-séget megháborítják, 's lármákra adnak okot; ennél fogva a' X-dik esztendő Ger-minal 18-kai törvény 45-dik cikkelye útmutatása szerént, ezennel megtiltunk minden, az a' végre rendelt épületeken kívüli isteni tiszteleteket.

#### HOLLANDIA.

A' Leydai ország úton Május ele-jén egy mintegy 24 esztendő s ifu em-bert találtak, kinek sorsa igen sokat ha-sonlit az esmérletes szerencsétlen Hauser Gáspáréhoz. Ugyan is ezen ifu is legelső gyermekségétől fogva minden emberi-társaságtól elszakasztva tartatott, még pedig öszveköttözve, 's egyben gör'sedve mint látszik valami disznó olban. A sze-gény szerencsétlen, ki beszélni éppen nem 's egyes szókat is alig tud érteni, oly gyenge és beteg, hogy töstént a' Ley-dai kórházba vitetett.

#### NAGY BRITANNIA.

Az alsóház Majus 8-ki ülésében lord Morpeth előbbi jelentése következtetésében kéri, engedjék-meg nekik egy oly bill behozatala, melynél fogva állitassék-meg hogy a' Quackerek és Morva atyafiak szó-val erősítése, minden esetekben, esküvés helyett szolgáljon, 's fogadtassék-el. Ja-vallatját, monda, nem tartja szükséges-nek szókkal hosszason támogatni, mint hogy jelenleg minden felől megvallják azt, hogy a' vallás nem lehet többé valami-től elrekesztő ok. 'S mivel a' Quackerek-nek törvényesen meg van engedtetve, hogy minden olyan esetekben, melyek-ben élet, 's halál forog fen, tanuk le-hessenek, a' nélkül hogy esküt tegyenek le, illőnek tartja, hogy oly emberek,

kik úgy viselik magokat mint jó polgá-rok, 's az státus minden terhei hordo-zásában részesek, többi polgártársaik min-den jusaiból részeltesse nek. Alkalmasint átláthatni, hogy ők magos státus hivata-lokat bízhatólag soha sem fognának kö-vetelni, 's talán nem is lenne illendő, hogy Quacker mint tag cabinétben ül-jön. Hiszem most is kívannak rekesztve a' tábornál és hajós seregnél lévő hiva-taloktól még pedig az ő tulajdon kíván-ságokkal egyezőleg, de ezeken kívül szá-mosok még azon hivatalok, melyektől ők csupán az esküvés miatt rekesztetnek el, 's a' melyekbe léphetést nekik meg kell engedni. A' Quackerek characterek és gondolkodásoknál fogva különösen jók volnának az eskütti hivatalra, melyet most a' büntető esetekben nem viselhet-nek. Azt az ellenvetést lehetne ugyan itt tenni, hogy a' Quackerek nem szeretik a' halálos büntetést, de ő becsülettel szól-ván, ezen ellenvetést nem tekiótheti ár-talmasnak a' behozandó rendszabásra néz-ve. Ezután az ajánlott bill hozatalára az engedelem minden ellenzés nélkül meg-adatott.

A' Király és Királyné Május 9-én délutáni 1 órakor jött Londonba Wind-sorból. Orleans herceget viscount Pal-merston és herceg Talleyrand mutaták bé a' Királynak. Midőn Orleans herceg egy királyi szekérben a' királyi palota felé viteték, egyik a' szekér előtt lovag-lók közül lovával együtt úgy elbukék, hogy lába eltörék. A' herceg ezt látván megállt, nem távozék el onnan mind addig, míg orvos nem jöve, 's megtud-ván, hogy a' szegény lába tört ember-nek nagy számú familiát kell táplálnia, gróf Albemarle által 100 font sterlinget küldö annak.

A' meghalt Hotham admiral helyé-be, Sir P. Malcolm, admiral nevezte-

tett vezérévé a' közép tengeren lévő britt tengeri erőnek, minek következésében az aládmiral Dealból Londonba mene. Evans ezerekes Westministerben Május' 10-kén 170 szózat többséggel Hobhouse úr felett, követnek választatott.

A' Courier a' rabszolgák emancipacioját illető ministeri tervnek kívánatját következőkben közli: a' rabszolgák tartoznak ruházatért, 's ételért hetenként 4.1/2 napot dolgozni, a' fenmaradt 1.1/2 napok az ők felszabadításokra fordításának, oly móddal hogy minden félesztendőben saját ároknak 1/24 részét fizessék-le, 's e' szerint 12 esztendőnként egészen szabadok legyenek. A' rabszolgának azonban hatalmában áll e' végre pénzt venni költsön, 's más gazdához menni. E' végre a' szigetek közt 15 millió költsön osztatik-ki, 's a' rabszolgák a' rá eső tartozást esztendőnként 1/12 részben tartozik visszafizetni. Minden 6 esztendő, 's azon alól lévő gyermekek szabadok, 's szüleiknél meghagyatnak, kiknek ha több gyermekek nem lenne, úgy tartozzanak minden jutalom nélkül szolgálni, a' férfi nemen lévő 24, az asszonyi nemen lévő 21 esztendő koráig. A' törvényhozó hatalmak bocsássanak ki olyan rendelkezéseket, melyek által a' szorgalom elősegíttessék, 's a' kicsapongó korbólások megakadályoztassanak. A' kormány a' parlamentumhoz fog folyamodni bizonyos jövedelmek kimutatására egy jó törvénykezési rend, politzia, 's nevelés felállítására nézve. Az eddigi rabszolgák többé nem gazdájoktól de a' tisztségeiktől büntetessenek.

(British Traveller) Mexicói levelek szerint Generalis Santanna a' köztársaság előlölőjévé, Generalis Gomez Furias pedig Alelölölővé választattak négy esztendőre. A' mexikói statuskormányzója Generalis Zavala lett. A' választáskor a' köz-

csend legkisebbé sem háborított meg.

Az alsóház Maj. 10-kei ülésében, lord Palmerstonnak, a' Thompson úr azon indítványára „hogy a' Hollandus hajókra vetett embargókat illető papirosok a' ház elibe terjesztessenek“ tett észrevételei után, Lyall úr hallatá vélekedéseit 's azt mondá a' nemes lord elnézéseit az Angliában vállalt assecuratiókra nézve nagyon helyesek lennének, ha Anglia és Hollandia egymással háborubban lennének, a' mi mindazonáltal nem így van. Ő (Lyall) a' nemes lord résztvétele mellett is, nem tudja szívében elfojtani Anglia ezen régi szövetségese iránt keletkező vonszalmát. A' Hollandus Király elszántsága, mind látszik állása szorultságával nevedik. A' Solicitor general (Sir Campbell) monda: ő ha szükséges kész megmutatni, hogy a' Hollandus hajókra nézve Angliában vállalt kármentő bízósítások, embargo esetében, elvesztik kötelező erejüket. Arra nézve pedig mit a' szónok Hollandia iránti vonszalmáról említett, meg kell jegyezni hogy Hollandia azon időben mikor Anglia részvételét megnyerte, egészen is másképpen viselte magát mint most. Akkor ő a' szabadság ügyében harczolt a' tirannismus ellen, most pedig egy oly kormánya van, mely a' legitimitást oltalmazza. (tetszés az oppositio részéről). A' Hollandus kormány arra törekszik, hogy azokat, kiket a' maga régi alattvalóinak nevez, újra hatalma alá hajtja, és ezen körülállásokban nem érdemli meg Anglia részvételét (halljuk! halljuk!) Barrington úr csudálkozását jelenté ezen most hallott gondolkozási kifejezéseken, melyek vélekedése szerint egészen újak, 's mint látszik különösen csak a' reformált alsóház számára voltak fenhagyva. Különös szembevető ügyetlenség a' korona egy bírói tisztjétől a' legitimáshoz való ragaszkod-

dást mint hibát vetni valakinek szemére, 's ezen szín alatt mentegetni az üldözéseket; mert a' Hollandus Király iránti rendszabásokat üldözésnél egyébnek nem nevezheti. Ily elveket ez előtt 15 esztendővel e' házban nem lehetett volna kimondani a' közkárhoztatás felebresztése nélkül, pedig akkor is éppen úgy értették a' constitutionális elveket, mint most. Ő szeretné tudni micsoda nagy politikai czélt akarnak elérni a' szegény Hollandus Király üldözésével. A' külső ügy titkokjának kötelessége ugyan arra ügyelni hogy a' nemzeti becsület meg ne sértsék, de éppen úgy tartozik ő arra is ügyelni, hogy a' kereskedési érdekek szükségtelenül ne veszedelméztessenek. Erre Barring úr több kereskedői leveleket olvasott-fel, melyekben az embargóból az angol hajózásra háromlók karok festettek-le. A' fenforgó kérdés csak ide megyen ki: valyon Hollandia felveheti é ezután is a' századoktól fogva fenálló vámot, és ezért kell az angol hajózásnak szenvedni. Ő tart tőle hogy ezen dologban a' nemes lord nem egyéb mint egy játszó lapta a' diplomatica azon nagy mesterének kezében, ki Franciaország érdekeit oly ritka ügyességgel tudja elérmozdítani. A' mi pedig a' tudós Solicitor generaltól érintett törvényes elnézést illeti, erre csak azt jegyzi-meg, hogy ha a' tudós úr annyira leereszkednék, 's nem áttallaná egyet a' biztosok közül megkérdezni, bizonynyal meg fogná tudni, hogy ha talán az embargo a' kárpottási kötelezés alól fel is oldja a' biztosítókat törvény szerént, de a' kereskedési szokások és becsület ily törvényt meg nem esmérhetnek. (halljuk! halljuk!) A' Solicitor general maga mentségére kijelentette hogy ő a' „legitimas“ szót csak azon értelemben vette, melyben értetődnek az akkor ha p. o. a' modenai hg.

mint II-dik Jákob maradéka just akarna magának formálni az angol koronához. (O! O! halljuk! halljuk!) Lord Russel arra figyelmezteté a' házat, hogy a' németalföldi ügyekbe elegyedés hg. Wellington alatt kezdődött, kinek hivatali követőji, csak a' már elkezdett politikát folytatták. Így folytak e' tárgy felett még hoszason a' vitatások, mikor végre lord Althorp felállván így szóllott: A' Hollandus Király egy oly tractatusra, mely Belgiumnak Hollandiától különválását megesmerte megegyezését soha sem adta másképpen, csak oly feltételek alatt melyek annak függetlenségét lehetetlennek tették volna. (halljuk! halljuk!) Kéri tehát a' házat gondolja-meg valyon nem jó é az embargót megtartani, hogy ez által a' dolgok jelen állásának végvetessék? Ő megengedi, hogy az embargo rossz, de azt is hiszi hogy sokkal kisebb rossz, mint egy közönséges háboru, mely az embargo eltörléséből igen könnyen következhetnék. (halljuk!) Ő örömezt megengedi hogy a' kormánynak kötelessége mindent megtenni az ország kereskedése fentartására; de midőn már a' kormány kényszerítő eszközökhöz kéntelenített nyulni, az ország becsülete nem engedi ezektől addig elállani, míg a' kívánt czél el nem erődik általak. Erre Thompson úr javallatját visszavette.

#### FIGYELMEZTETÉS:

Az első félesztendő végefélé sietvén, tisztelettel kérjük az Erd. Híradó tisztelt olvasójit hogy az iránti rendelkezéseiket jó előre megtenni méltóztassanak, hogy így a' nyomtatványok száma, az előfizetéshez szabattathasson. — Leszen a' félesztendei előfizetés árra váltó becsben: Az Erd. Híradóért Toldalékjával 10 f. — A' Nemz. Társalkodóval együtt 12 f. 30. A' Nemzeti Társalkodó magára 5 f. — Kolo'svárt mindenik 1 forintal óltsóbb.